

הוא אמינא של הגמ' דהטעם דקידם הקדשם את מומם אם מתו יקברו משום דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים, ואף על פי כן הרי בקידם הקדשים למומם ברישא של המשנה הרי נפדה- הוכיח השער המלך [הלכות איסורי מזבח] דקדושת דמים נפדה להאכילם לכלבים אף למאן דאמר אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים.

מבואר מדברי הגמ' דצריך קרא לחייב כרת לחלב פסולי המקודשים דהוה אמינא דאהדרה רק בלאו, והעיר תוס' [ד"ה ואהני] דשאני מאיסור גיזה ועבודה אמרינן דאהדרה קרא לאיסורו הראשון ואין צריך קרא דלוקה, ובאר השיטה דבחלב כתב בקרא לשון איסור ולזה ס"ד דאסר איסור חדש רק בלאו, אבל בגיזה ועבודה דלא כתב לשון איסור אלא תזבח ושמעינן דאין לו היתר של גיזה אם כן אמרינן דאהדרה לאיסורו הראשון. עוד באר שיטה דהקרא של גיזה הוא תזבח ולא גיזה וביאורו דהיתר הוא על ידי זביחה ועד זביחה אין לו היתר ולפיכך קאי באיסורו הראשון.

בענין אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים

מנחת חינוך מצוה תמא' עיקר דין שילפינן ואכלת ולא לכלבך הוא שקדשים אין להם היתר ליתן לכלבים אפילו על ידי פדיון, אבל אין בו עיכוב על עצם הפדיון. ר' איסר זלמן חולק וס"ל שיש לו דין בפדיון שכיון שאינו יכול ליתנו לכלבים לא נתפס בו פדיון.

עוד שם במנחת חינוך תוס' פסחים [דף כט'] אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים לאו דוקא אכילת כלבים דהוא הדין דאסור שאר הנאות ומותר רק באכילת אדם. תוס' בבא קמא חולק וס"ל דשאר הנאות מותר ואסור רק באכילת כלבים.

תוס' בזבחים [דף] רק קדשים שאינם ראויים אלא לכלב יש בו איסור ליתן לכלבים, אבל קרבן שראוי לאכילת אדם יכול ליתנו לכלב, ולפיכך אם נתערב טריפה בקדשים יכול לפדותם וליתן לכלבים, דהרי הקדשים עצמם ראויים לאדם אלא שנתערבו בטריפה.

גרי"ז בספרו [עמוד מה'] הביא מאחיו ר' משה, דפסולי המקודשים אף אחר פדיון יש בו איסור קודש ורק על ידי השחיטה נותר איסור הקודש. וצ"ע דניחא אם ילפינן מקרא דאין להם היתר אלא על ידי זביחה, אבל אם ילפינן ממייעוט תזבח ולא גיזה כלשון ראשון של הגמ', אם כן כפשוטו ילפינן מהפסוק רק דיש בו איסור של גיזה ועבודה, ועוד צ"ע דהרי ללשון שני של הגמ' אם מתו פודין להאכילן לכלבים, והרי לא היה לו שחיטה להתיר את איסור הקודש, לכאורה מוכח דאין צריך היתר של שחיטה לאיסור קודש, וצ"ע.

ולד פסולי המקודשים שנולדו לאחר פדיון

רב הונא אותו ולד מתו דאין יכול להקריב דמכח קדושה דחווה קאתי ולא אלים למתפס פדיונו ובאר רש"י דבאמת מעיקר הדין יצא לחולין ורק דמפני גזירה שלא יגדל מהם עדרים, ובאר ר' אהרן דלשון של הגמ' ר"ל דדינו של הולד הוא תלוי בדין אמו ופדיון אמו ממילא מהני לולד ואין לו פדיון בפני עצמו.

שיטה חולק על רש"י וס"ל דולד יש לו איסור מן התורה לרב הונא ס"ל דבהוייתן הם קדושים ולפיכך לא מהני פדיון של אם או אפילו אם במעי אמהם הם קדושים אין להם מום ולפיכך אין הפדיון חל על הולד, ור' חנינא חולק דיש להם פדיון אגב האם וכל איסורו הוא מחמת גזירה שיגדל עדרים.

שיטה אות ה' למאן דאמר בהווייתן הם קדושים אם כן מכיון שנולדו לאחר קדושה האם הוא חולין ולמה הולד קדוש, ותי' דמכיון דנתעבר לפני הפדיון ועכשיו אסור בגיזה, ובאר הגר"ח בסטנסיל, דעיקר הקדושה הוא מכח שנתעבר מבהמה שהיה לו קדושה בשעת העיבור, וזה שצריך השיטה לומר דעכשיו אסור בגיזה ועבודה היינו מפני שלאסור את הולד יש לו תנאי שבלידה גם כן היה האם אסור, ולתנאי זה מספיק שבשעת הלידה אסור בגיזה ועבודה.

נתעבר לפני המום ונולד אחר המום מנחת חינוך תמא' פשוט מכיון דבא מכח קדושה שלא היה בו מום אם כן הולד נמי קריב לכולי עלמא. מקדש דוד [קונטרס עניני קדשים ג' ג'] יש לומר דכל חלק בבשר שנתוסף עליו בא מכח קדושה דחווה ואותו בשר אינו ראוי ליקרב.

תוס' הכא אין יכול להקתפסו לזבח אחר אף קודם שנולד, משום דעומד ליקדש בקדושת אמו ובאר מקדש דוד דאף דכל ולד קדשים יכול להקדשו, הכא דעכשיו דחווה היא ושייך להקדשו רק לכשילד ולזה עומד ליקדש מחמת אמו.